REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumінecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 118. Brașov, Joi 30 Maiŭ (12 Iunie). 1902.

Situațiunea interióră.

Trece o vară, vine alta, dér încurcăturile dualistice dinăuntru nu mai încetéză. Mașinăria merge fórte greoiŭ. Cugetele și nisuințele în loc să se apropie și să se armonieze în cestiunile comune ale celor doue state, se depărtéză și se contrariază tot mai mult. Un noroc este încă pentru dualism, că cel puțin instituțiunea delegațiunilor, așa neisprăvită cum este, funcționéză prompt încă, votând la miliónele nesfirșite, ce se pretind pentru mărirea și perfecționarea armamentului, pentru-ca armata monarchiei nóstre se pótă ține pas cu armatele celorlalte state.

Delegațiunea ungară mai ales s'a arătat totdéuna fórte prevenitóre față cu postulatele de felul acesta ale administrației de rĕsboiŭ comune; ea lucréză cuminte, pentru-că cu atât mai mult póte accentua apoi de altă parte pretensiunile Ungariei la încheierea compromiselor economice și în cestiunea cuotei.

Acum însĕ se pare, că tactica acésta precaută nu va mai ajuta mult planurilor, ce le urmăresce guvernul unguresc în cestiunea pactului economic.

A început și guvernul austriac sĕ-șĭ arate puțin dințiĭ și sĕ pună și el piciorul în prag, strigând cumĕtrilor de peste Laitha: „păn' aicĭ și mai departe nu!" Acesta e cel puțin ințelesul ce i-s'a dat de tótă lumea vorbireĭ, ce a ținut'o înainte cu ḑece ḑile ministrul-președinte Dr. Koerber în camera seniorilor din Viena, declarând că în mersul tractărilor cu guvernul unguresc s'au ivit greutățĭ atât de seriose, încât este adênc îngrijat, și asigurând, că dela minimul cel pretinde Austria în interesul industriei sale, guvernul austriac „nu va ceda nicĭ o iotă".

De când cu acésta vorbire a luĭ Koerber s'au încordat érășĭ lucrurile și situațiunea e seriósă. De aceea a și făcut sensație, că Coloman Szell, care a fost la Viena Dumineca, — se ḑice că numaĭ pentru a fi de față la jurămêntul, ce l'a depus noul căpitan de gardă prințul Alois Esterhazy — n'a visitat pe Koerber și n'a căutat sĕ conferéze cu el. Negocierile nu s'au mai continuat așa-dér dela conferențele ultime din Budapesta încóce niciĭ verbal, dér nicĭ în scris, ceea-ce se consideră ca semn critic.

De altă parte Szell cu oficioșiĭ luĭ fac față veselă, presentéză lucrurile ca nefiind așa posomorîte cum se crede, și sĕ încred tare ca totdéuna în intențiunea corónei de-a mijloci compromisul dorit. Astfel oficioșiĭ anunță și acum că Szell a avut o audiență de o óră și jumĕtate la monarhul, căruia 'i-a espus din nou în modul cel mai hotărît și clar punctul de vedere al guvernuluĭ ungar în cestiunea pactuluĭ. Impresiunea ce-a luat'o Szell din acea audiență sĕ fi fost că posiția sa nu apare nicĭ-decum sdruncinată.

Vom vedé cum se va mai desfășura afacerea pactuluĭ. Cum-că posiția luĭ Koerber ar puté fi mai mult sdruncinată ne îndoim, după ce presența acestuia la cârmă în Austria este adĭ neapĕrat de lipsă. Ministrul președinte austriac are netăgăduit a înfrunta greutățĭ mult mai marĭ decât colegul sĕu ungur; și în momentele de față numai scie unde-i stă capul în fața marilor dificultățĭ, ce i-se ridică în cale în parlamentul austriac.

De diminéța până séra Dr. Koerber ține convorbirĭ și conferențe cu conducĕtorii diferitelor partide. Numai prin compromisurĭ cu acestea el póte sĕ asigure mersul regulat al lucrărilor parlamentare. Acum îĭ dau mult de lucru Cehii, carĭ se opun votăreĭ legeĭ impositului pentru biletele de călĕtorie, pentru care stărue guvernul din diferite considerațiunĭ. Cehiĭ amenință érășĭ serios cu obstrucțiunea. Și încă e departe momentul, când se vor pune la ordinea ḑileĭ proiectele pactuluĭ cu Ungaria! Póte însĕ ca totușĭ sĕ se aplaneze dificultatea ivită cu privire la desbaterea și votarea amintitei legĭ.

Szell a adoptat tactica fostuluĭ ministru de stat Schmerling, el ḑice: „noi putem aștepta! vadă ceĭ din Austria cum se vor ințelege eĭ între eĭ! Nu se scie însĕ décă și până întru cât acéstă tactică va duce la scop.

Nicĭ ce surprise se mai pot ivi în viitor nu se póte prevedé. Sigur e numaĭ, că popórele austro-ungare, în puterea votuluĭ delegațiunilor, vor avé sĕ pórte în viitor sarcinĭ noue de 38 milióne coróne, ce le-a cerut ministrul de rĕsboiŭ pentru reforma artileriei, Și acésta e numai o parte din suma, ce se va mai pretinde în scopul acesta, și pe care adĭ nicĭ ministrul de rĕsboiŭ nu o póte calcula.

Étă cum se presentă pentru moment, situațiunea interióră în monarchia dualistă.

Svonurĭ de crisă. Ministru-președinte Coloman *Szell* s'a dus Dumineca la Viena. In 9 Iunie n. a fost în audiență la Maj. Sa. Într'aceea pressa vienesă e plină de scirĭ despre o crisă ministerială. *„Sonn- und Montagszeitung"* scrie sub titlul *„Demisiunea luĭ Coloman Szell"*, că în Ungaria și mai ales în parlamentul ungar curentul estrem a ajuns așa de mult la suprafață, încât elementele moderate, în frunte cu Szell, nu maĭ pot lupta contra luĭ... Timpul retrageri luĭ Szell atêrnă numai dela aflarea uneĭ persóne potrivite, care sĕ-i urmeze. — *„Neues Wiener Tagblatt"* spune, că Koerber nu se va mai duce la Budapesta, deóre-ce mersul tratărilor cu Szell nu l'a mulțumit. Abia se póte admite, ca Szell sĕ împlinéscă dorința luĭ Koerber de a-se accelera mersul tratărilor și *situația e considerată ca fórte critică*. În cercurile parlamentare austriace se crede, că *monarchul ar fi pe punctul de vedere al luĭ Koerber*. — *„Neue freie Presse"* crede, din contră, că celor doue guverne le va succede a încheia pactul deja în decursul acestei verĭ; de aceea nu se aștéptă, ca vre-unul din ele sĕ se demisioneze, séu chiar de s'ar întêmpla acésta, demisia nu va urma în decursul sesiunilor parlamentare.

Foile unguresci nu dau nicĭ o importanță scirei despre demisiunea luĭ Coloman *Szell* și ḑic, că în cercurile din Budapesta nu se scie nimic despre o ast-fel de demisiune.

Polonii și împĕratul Wilhelm. Fóia polonă cea mai lățită din Posen „Wielkopolanin" scrie despre vorbirea dela Marienburg a împĕratului, ḑicênd: „Vorbirea ne este o dovadă pentru aceea, ce cugetă împĕratul despre Polonĭ și de ce sentimente este el animat față cu Polonii. Nicĭ nu putea împĕratul sĕ vorbéscă mai lămurit. *Este important acésta pentru atitudinea Polonilor în decursul visitei, ce o va face împĕratul în Posen. Polonii se vor purta fórte liniștițĭ, adecă nu se vor arăta nicĭ pe stradă.*"

Agitația în Bulgaria. Pe când principele Ferdinand al Bulgariei împreună cu ministrul de rĕsboiŭ și cu alțĭ bărbațĭ de stat bulgarĭ e în drum spre Petersburg, în principatul sĕu domnesce cea mai mare agitație în contra actualului comitet macedonean. Lupta se urméză serios pentru readucerea luĭ Boriș Sarafoff, cunoscutul bandit politic, la presidenția comitetuluĭ. Propaganda în favorul luĭ Sarafoff se face cu tótă puterea, dovadă, că el și adĭ este tare și mare la Sofia și în tóte părțile principatuluĭ, mai ales după-ce în fruntea Bulgariei stă acum un cabinet rusofil. Agitația, ce s'a început la Sofia dă de bănuit, că între Sarafoff și panrușiștĭ sunt neîntrerupte legăturile politice, așa că aflând ceĭ din Petersburg momentul oportun de a arunca schinteia în Peninsula-balcanică, Sarafoff le va fi la îndemână cu cetele luĭ de revoluționarĭ.

Atentatul bulgăresc din Ostrov.

Ḑiarul guvernamental *„Secolul"* are în numĕrul sĕu de Marțĭ, un articol fulminant cu privire la incidentul de frontieră din 22 Maiŭ și la satisfacția, ce trebue sĕ se dea Româniel.

Organul liberal e de părere, că *„guvernul român are dreptul sĕ céră principatuluĭ vecin o satisfacție eclatantă"*. „Acéstă cerere, continuă „Secolul", suntem și sigurĭ că deja a făcut'o, cu acea firmitate, ce caracteriséză tóte guvernele române în cestiunĭ de demnitate națională."

Ḑiarul guvernamental termină aticolul sĕu astfel:

„Ne ferim de a da lucrurilor proporțiunĭ mai marĭ, decât comportă, dér nicĭ nu putem micșora gravitatea netăgăduită a unuĭ ast-fel de incident.

„Trebue sĕ adăugăm o mică observație: „N'am fi credut, n'ar fi credut nimenĭ, că la doi anĭ după complotul bulgăresc și după variațiunile conducĕtorilor de atuncĭ ale principatuluĭ vecin, vom avé de înregistrat o ast-fel de ispravă.

„Adevĕrul e, că incidentul petrecut de astă-dată în țéră, întrece în gravitate tóte cele întêmplate până astăḑĭ. *Violarea de teritoriu fu însoțită de răpirea și maltratarea unuĭ funcționar al Statuluĭ român*."

Banffy teoreticianul.

— Urmare. —

Interesele *statuluĭ național maghiar unitar* în multe privințe cer imperativ *centralisarea*. Peste tot interesele unitare ale statuluĭ, și în legătură cu acestea interesele nóstre naționale, se pot asigura mai bine prin centralisare, pe care ca pe un mijloc din cele mai importante nu putem sĕ o pierdem din vedere, fiind un factor însemnat pentru resolvirea problemei, ce trebue sĕ planeze vecĭnic înaintea ochilor noștri: putem noi sĕ vrem noi sĕ devenim *stat național unitar?*

O consecință firéscă a centralisăriĭ pornite în direcție corectă, însĕ din pĕcate încă fără resultatul dorit, este că legea alcătuită la 1868 în multe privințe, cu deosebire în municipii și la oficiile statuluĭ anexate municipiilor, neputêndu-se esecuta, s'a prescris dela sine séu și-a perdut efectul: — deșĭ nu în mod espres, prin disposiție legislativă, dér pe basa principiuluĭ general, că *legile posteriore trebue sĕ abróge, în mod tacit*, disposițiile legale contrare, de mai 'nainte.

Insĕ nu numai în mod tacit, ci și prin cuvinte esprimate în mod hotărît, prin lege séu în urma uneĭ însărcinărĭ legale, *prin ordinațiunĭ ministeriale* încă s'au abrogat unele disposițiunĭ ale legeĭ alcătuite în cestiunea egaleĭ îndreptățirĭ naționale. O însemnată parte a legeĭ a abrogat-o și *practica vieții publice*, căcĭ imposibilul, neesecutabilul, absurdul, nu se póte esecuta nicĭ prin lege. Sĕ vedem câte-va esemple:

Conform §-luĭ 21 din art. XLIV de la 1868, funcționarĭ comunalĭ „în contactul cu cetățeniĭ comuneĭ sunt obligațĭ a întrebuința limba acelora". — Ce urméză de aicĭ? Décă într'un oraș, ca Budapesta, Seghedinul, Clușiul, orĭ décă vĕ place, într'o comună mică de pe Alföld, se stabilesce o familie slovenă, română, italiană séu slovacă, ea póte cere, pe temeiul §-luĭ citat și décă vré, și respectivul dorescе martiriul național, póte sĕ se jăluéscă contra violăriĭ legeĭ din partea funcționarilor respectivĭ, necunoscĕtorĭ de limbile amintite și sĕ céră, ca primarii, funcționarii acelor comune, nefiind, în basa citatuluĭ paragraf, apțĭ pentru funcțiunea lor, sĕ fie amovațĭ pe cale disciplinară. (Cine póte sĕ mai ia în serios pe acest mare filosof, după absurditățile, ce le debitéză?)

Orĭ, se póte esecuta, ca amploiații dela inspectoratele 'școlare, direcțiile financiare, oficiile de edilitate, carĭ *formézā statul unitar concret*, în interes de serviciu se pot transfera orĭ unde pe teritoriul țĕriĭ, — și despre carĭ articolul amintit nicĭ nu conține disposiții, ca despre uniĭ, carĭ în timpul alcătuireĭ numiteĭ legĭ nicĭ nu esistau, însĕ a căror sferă de activitate pe timpul creăriĭ legiĭ, se póte cuprinde în cadrul paragrafilor referitorĭ la municipiĭ, — pe temeiul §-luĭ 23, décă vrem sĕ-l ducem la absurd, sĕ fie constrînșĭ a se ocupa în Lócse cu acte înaintate în limba română, la Clușiŭ în limba slovacă, la Sabaria în limba rutenă, la Agria în limba sîrbéscă?

Se pot aduce încă nenumĕrate esemple, carĭ tóte ar proba (!), că problema de resolvat, că: — póte și vré statul ungar sĕ devină *stat național unitar maghiar?* — cu esecutarea literală a legiĭ

alcătuite în cestiunea egalei îndreptățirĭ a naționalităților, nu se póte resolvi. Insĕ, deși în mod tacit, adesea cu reserve, totușĭ însașĭ legislația s'a îngrijit de modificarea legii în multe privințe defectuósă, avênd în vedere, deși nu cu conscienta necesară, refacerea din punctul de vedere al *statulai național maghiar unitar* a legii, care acum nu mai sufere îndoiélă, în multe privințe nu se póte esecuta.

(Va urma)

Adunarea desp. Timișóra al „Asociațiunei".

La 8 Iunie n. s'a ținut în *Belinț* adunarea generală a despărțĕmêntului Timișóra al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român".

Acest despărțĕmênt, deși înființat numai de 4 anĭ, a desfășurat o mănósă activitate, bărbații dela conducerea lui îndreptându-șĭ atenția mai ales spre luminarea și deșteptarea straturilor poporului nostru agricol. Numai în decursul anului curent a adunat peste 3000 cor. și a distribuit tot atât pentru promovarea culturei morale în popor.

Adunarea a fost deschisă printr'un discurs remarcabil ținut de președintele desp. d-l advocat Em. *Ungurean* din Timișóra, vorbind despre starea poporului nostru din comitatul Timiș, arătând relele ce rod la rădĕcinile esistenței nóstre și propunênd mijlócele de combatere. „Drapelul" din Lugoș publică în întregime discursul d-lui Ungureanu, pe care îl vom reproduce și noi în numĕrul viitor de Duminecă, căcĭ merită, sĕ fie cunoscut în cercurĭ cât mai largĭ și mai ales de poporul și cărturarii noștri dela sate.

După discursul de deschidere, a urmat cetirea raportului comitetului prin d-l Dr. Valeriu *Mezin*. Din acest raport vedem, că comitetul șĭ-a desfășurat activitatea în trei direcțiunĭ: 1) a înființat bibliotecĭ poporale, 2) a luat mĕsurĭ pentru atragerea copiilor la școlă, 3) a ajutat școlĭ poporale. De present despărțĕmêntul are 16 bibliotecĭ poporale; a procurat din mijlócele sale cărțĭ în valóre de 689 cor. 37 b.; a abonat 21 esemplare din N-rul de Dumineca al „Gazetei Transilvaniei" pe carĭ le-a trimis gratuit la ómenĭ de încredere cu rugarea, ca fóia s'o dea cărturarilor noștri țĕranĭ ca s'o cetéscă. După însciințările primite, fóia e bine cetită. In anul curent a ajutat comitetul biserica din Iclod, pentru acoperirea trebuințelor școlare, cu 100 cor.; pe cea din Foen cu 100 cor.; cea din Nadăș cu 100 cor.; cea din Medveș cu 80 cor. și cea din Munari cu 50 cor. Suma totală a banilor întrațĭ din contribuirĭ a fost de 1334 cor. La cassa centrală din Sibiiu a trimis în decursul anului 552 cor. Fondul cultural a desp. a fost la 19 Maiŭ 1901 de 2307 cor. 96 banĭ, în decursul anului curent s'a adaogat la acest fond suma de 607 cor. 39 b., fondul e decĭ astădĭ de 2915 cor. 35 banĭ.

In despărțĕmêntul „Timișóra" funcționéză actualmente 91 școlĭ gr. or. românescĭ confesionale cu 123 învĕțătorĭ, 9 învĕțătóre, și 14 școlĭ gr. cat. române confesionale cu 14 învĕțătorĭ; în 3 comune nu sunt școlĭ confesionale; are 35 corurĭ vocale. Membrii: 3 fundatorĭ, 10 pe viéță și 46 ordinarĭ.

S'a decis înființarea a 4 bibliotecĭ poporale în cercul Belințului.

Étă un *despărțĕmênt model* în sensul adevĕrat al cuvêntului Frații noștri de pe teritoriul acestui despărțămênt pot fi cu drept cuvênt mândri de bărbații lor dela conducere, de jertfele, ce se aduc pentru luminarea poporului și de resultate splendide dobêndite printr'o activitate vie, neobosită și mănósă.

SCIRILE DILEI.

— 29 Maiŭ v.

Sĕrbătorirea păcei. Cu ocasia încheierii păcii anglo-bure, s'a oficiat la Londra un Te-Deum în catedrala Sf. Paul. A asistat la Te-Deum Regele Eduard și Regina, membrii familiei regale, toțĭ marii demnitarĭ ai țĕrei și ofițerii armatei și ai marinei. In mersul către catedră, la întraîn City, Suveranii au fost întêmpinațĭ de lordul major și de șeriful. Cel dintâiŭ a presentat Regelui sabia cetății, pe care Regele o apucà și o înapoià lordului major. Regele și Regina au întrat în biserică în cântecele corurilor. După-ce părechea regală a luat loc în biserică, s'a început serviciul divin. S'au întonat cântece de mulțumire și Te-Deumul, după care episcopul Londrei a rostit o predică. La urmă s'a cântat imnul național. Imensa mulțime adunată pe stradea a făcut Regelui ovațiunĭ cordiale.

Nuntă cu vĕrsare de sânge. Din *Chimitelnicul-de-Câmpiă* primim scire despre următórea întêmplare tragică: In 8 a l. c. Danila *Cipăianu*, cassier comunal în localitate, șĭ-a măritat fata cea mai mare. Bucuria și semnele de voie bună erau fórte marĭ de ambe părțile, căcĭ și feciorul era fericit, că a căpătat pe acea fată, ér fata că a luat'o acel fecior. Bucuria lor chiar în momentele cele mai fericite se schimbà de-odată în cea mai mare întristare. Un nepot de frate a susnumitului, calfă de ferar, venind sĕ bineventeze pe Colăcarĭ, carĭ după datină merg ceva înaintea mirelui, vrênd sĕ pusce cu o pușculiță de 9 mm. și încă cu glonț, din nebăgare de sémă afurisita armă s'a descărcat înainte de timp, și cum era mulțime de popor, bărbațĭ, femei și chiar copii, carĭ priviau la ceremonia luărei colacului, glonțul a nemerit pe femeia lui Olariu Vasilica, drept în frunte de-asupra ochiului stâng. Glonțul mergênd drept, în urma puterei sale, a trecut pe sub nas, spărgênd cerul gurei femeii și s'a oprit în direcțiunea umĕrului drept. Nefericita femeiă se luptă cu cele mai crâncene chinurĭ în mijlocul a patru copii micĭ. S'a chemat îndată ajutor medical. — De câte-orĭ diarele românescĭ nu au adus astfel de întîmplărĭ provenite din beție orĭ neprecauțiunĭ, dând sfaturĭ ca cu armele de foc sĕ nu se jóce nimenĭ, — și cu tóte acestea poporul nu voesc a lua pildă și a-se feri de rĕu. Ba ce e mai mult, când se încercà câte un preot a șterge ceva datinĭ păgubitóre și fără nicĭ un sens, i-se ridică lumea în cap, ca și când prin astfel de nisuințe ar voi cine scie ce rĕu și nefericire poporului.

„Emke" și congresul sĕcuiesc. Foile unguresci sunt informate, că referenții secției culturale a congresului sĕcuesc șĭ-au elaborat proiectele, ér „Emke", care a luat asupra sa elaborarea cestiunilor culturale, le-a și presentat în ședința dela 5 Iunie a comitetului congresului, ținută în Budapesta. Congresul sĕcuesc se va ține *la 29 și 30 August.* Foile unguresci relevéză, ca un incident interesant faptul că *Putnoki Sándor*, funcționar la consulatul general c. și r. din *Galați* a umblat cu *Simon János*, învĕțător reformat *din casă în casă în Galațĭ* și a făcut astfel statistica esactă a Ungurilor din acel oraș. După statistica acésta în *Galațĭ trăesc 4000 de Ungurĭ.*

Interpelație în camera comunelor. Din Londra se depeșéză, că lordul Balfour a fost interpelat asupra emigrării Jidovilor din România. Lordul a rĕspuns, că anul acesta emigrările Jidovilor în Anglia n'au fost mai numeróse, decât anul trecut. De altfel cu cestiunea acésta, dise Balfour, s'a ocupat deja comisia regală. — Jidovii, vedem, că fac agitație seriósă pretutindenea contra României.

Nou paroch în Baia-mare. Episcopul din Gherla a numit la parochia vacantă din Baia-mare pe protopopul Stefan Pop din Baia-Sprie. Părintele Stefan Pop, deși a funcționat mai mulțĭ anĭ ca profesor de limba română la gimnasiul din Baia-mare, *pe copiiĭ seĭ n'a fost capabil a-i învĕța românesce.* — Fără comentar.

„Pravoslavni Vostok". Din Bucurescĭ se vestesce, că diarul rus, care apare în Capitală sub titlul de *„Orientul Ortodox"*, de aprópe un an de dile, este pe punctul de a dispăré. Directorul sĕu, d-l Ilicĭ, a plecat la Belgrad, unde — după tóte probalitățile — va fi numit director al teatrului național din acel oraș. In casul, când „Pravoslavni Vostok" nu va înceta, el îșĭ va continua apariția în capitala Serbiei, sub aceeașĭ direcțiune.

Cardinalĭ noi. Din Roma se anunță cu data de 9 Iunie, că papa a ținut consistoriu în „Sala Regia", cu care ocasiune a conferit pălăria de cardinal noilor cardinalĭ: Martinelli, Skrbensky și Puzyna. La consistor au asistat toțĭ cardinalii din Roma, mulțĭ episcopĭ și prelațĭ, corpul diplomatic, aristocrația, curtea papală și mulțĭ invitațĭ. Papa a ținut o alocuțiune, în care a mulțumit lui Dumnedeu, pentru-că șĭ-a putut ajunge al 25-lea an al pontificatului. Apoi cu regret a accentuat tendințele îndreptate spre decristianisarea Romei, sprijinind cu vorba, în scris, în teatru etc. eresia, protestantimul și pornografia. După consistoriul public s'a ținut consistor secret, în care s'au numit doi episcopĭ, unul la Foriția și altul la Triesr.

Apatin nu se maghiariséză. Dumineca trecută representanța orașului Apatin a ținut adunare, în care s'a desbătut propunerea schimbării numelui de Apatin în „Bács Apáti". Representanța orășenéscă a respins cu unanimitate acésta propunere.

Prințul Urusoff în România. Sosirea în România a prințului Urusoff, ambasadorul Rusiei la Paris, se aduce în legătură cu revocarea lui Fonton. Urusoff a fost antecesorul faimosului Hitrovo (1883) ca ministru al Rusiei în Bucurescĭ și întreține relațiunĭ cu mai mulțĭ boierĭ rusofilĭ, între carĭ și cu colonelul Rosnovanu.

Un duel în Roma. O telegramă din Roma anunță, că duelul între ministrul de esterne *Prinetti* și deputatul *Franchetti* s'a făcut la istorica vilă Medici del Vascello, aprópe de Roma. Din mare curiositate pentru acest eveniment, s'au dus acolo fórte mulțĭ diariștĭ și deputațĭ. Un diarist, pentru-ca! se pótă asista la duel, s'a travestit ca vizitiu și s'a urcat în trăsura, care trasporta pe Franchetti. Franchetti a fost rănit la al doilea asalt. Rana e la tîmplă în partea dréptă și trece pe de-asupra urechei până la partea superióră a obrazului drept, însĕ nu e gravă. Prinetti și Francheti șĭ-au strîns mânile pe teren.

Duel între un Jidov și între un antisemit. În Paris a avut loc dilele acestea un duel între publicistul antisemit Gaston Mery dela „Libre Parole" și între jidovul Dreyfus Gonzalès. Amêndoi au fost ușor rănițĭ. Francesii, vedem, că admit duelul cu Jidovii, pe când Germanii îl repudiéză, considerându-i en bloc ca incapabilĭ de a da satisfacție.

Dela alegerile din Francia. Cumcă și în Francia se întêmplă multe nedreptățĭ cu ocasiunea alegerilor, despre acésta avem o dovadă în contestarea mandatului din Nimes. Aicĭ era candidat antisemitul Menard față cu un socialist guvernamental. A reușit guvernamentalul. Partidul lui Menard a contestat mandatul, ér la comisiunea de verificare între alte dovedĭ, ca: votarea morților, absenților etc., Menard a presentat 2500 de apelurĭ de ale sale trimise alegĕtorilor înscrișĭ în listele electorale și carĭ au fost înapoiate dela poștă cu observația *„Décédé, Inconnu, Disparu."* — Destul de frumos operéză organele guvernului și în Francia!

Vêrstă înaintată. Din *Sălciua-de sus* ni-se scrie, că în 6 Iunie a rĕposat acolo femeia de *131 anĭ* Todora *Turcu*, care până în dilele din urmă s'a bucurat de perfectă sănĕtate.

Otrăvirĭ în masse. Dilele acestea s'au îmbolnăvit în Arad vr'o 50 de persóne, carĭ mâncaserĕ înghețată la cafeneaua dela hotelul „Hungaria". In urma intervenției grabnice a medicilor, s'a înlăturat orĭ-ce pericol, dér la antreprenorul cafenelei s'a făcut o anchetă severă, în urma căreia s'a constatat, că otrăvirea a provenit dela „vanilia", cu care era făcută înghețata. Tótă reserva de vanilie găsită la acéstă cafenea a fost confiscată și va fi supusă la analisă chimică.

Un director financiartiran. Funcționarii direcției financiare din Oradea-mare s'au jeluit la ministerul de finanțe contra șefului lor, d-l Pfuhl, pe motiv, că-i brutaliséză. In urma unei anchete, ministrul a dat directorului Pfuhl un avertisment și l'a concediat pe 5 sĕptĕmânĭ.

Birou de informațiunĭ pentru strĕinĭ în Sibiiu. Prin deschiderea căii ferate „Turnu-Roșu-Sibiiu", orașul Sibiiu — odinióră capitală a Transilvaniei — a devenit un nou și însemnat punct de distracție. Orașul Sibiiu este situat pe câmpia Cibinului, încunjurată de dealurĭ, în lungime de 70 kilometri, ale căror vêrfurĭ se ridică până la înălțime de 2544 m. Sibiiul este în departare numai de un sfert de oră de renumitele băi cunoscute în tótă lumea ale Ocnei-Sibiiului, cu carĭ comunică dilnic 6 trenurĭ. Sibiiul este punctul de plecare la stațiunea climaterică Păltiniș (Hohe Rinne) situată în Carpațĭ la înălțime de 1240 m. Pentru a face turiștilor petrecerea cât mai plăcută în acest oraș vechiu și interesant, s'a creat un birou de informațiunĭ pentru streinĭ, unde se dau verbal și în scris tóte informațiunile în privința călĕtoriilor prin Transilvania, cu privire la locurile de interes din țĕră, apoi cu privire la băi, la petrecerea în Sibiiu, la firme solide în scopul procurării diferitelor mărfurĭ și alte lucrurĭ de trebuință.

O mamă bună. O comerciantă de confiserii rusescĭ, stabilită în Paris, passage Jouffroy, cu numele D-na Tvarovsky, de origine polonesă, a născut dilele acestea al 34-lea copil. *„La Libre Parole"*, aducênd acésta scire, esclamă: „Vive la Pologne!"

Pentru 20 banĭ — un an de temniță. Stefan Baló din Seghedin nu prea scia face deosebire între „al meu" și „al tĕu". Din causa acésta avù conflicte cu poliția și judecătoriile. In timpul din urmă vĕdênd pe o ferésträ o figură de gips în valóre de 20 banĭ, o luà și o vîrî în buzunar. Pentru acest furt Baló fù condamnat la 1 an temniță.

Mórte prin narcosă. Soția comptabilului Dombi din Caransebeș a vrut sĕ se supună dilele acestea unei operaținunĭ în spitalul „Rudolfinum" din Viena. Inainte însĕ de a-se începe operațiunea, șĭ-a dat sufletul în urma narcotisării. Medicii au scapat din vedere, că dama avea un defect la inimă în urma căruia n'ar fi fost permis, sĕ o adórmă.

Rectificare. In comisiunea pentru stabilirea impositului cl. III pentru *comitatul* Brașovului este loctiitor de președinte d-l advocot *Victor Popescu*, nu d-l *S. Damian*, cum am publicat în numĕrul nostru de erĭ. D-l Damian este numit în aceeașĭ calitate în comisiunea pentru contribuabilii din oraș.

Programa

esamenelor publice dela școla civilă de fete a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român" din Sibiiu, la finea anului școlar 1901/1902.

Lunĭ în 23 Iunie a) înainte de amédĭ: dela 8–10 óre Religiunea cu elevele din tóte clasele civile. 10—11 óre Limba francesă, clasa III și IV. b) după amédĭ: dela 3—$5^{1}/_{2}$ óre clasa I civilă, din studiile: Limba română, Aritmetica și Limba maghiară.

Marți în 24 Iunie. a) înainte de amédĭ: dela 8—11 óre clasa III civilă, din studiile: Limba română, Istoria universală, Limba maghiară, Aritmetica și Limba germană. b) dupa amédĭ: dela 3—$5^{1}/_{2}$ óre clasa II civilă, din studiile: Istoria universală, Istoria naturală, Limba maghiară și Geografia.

Miercurĭ în 25 Iunie. a) înainte de amédĭ: dela 8—11 óre clasa IV civilă, din studiile: Limba română, Aritmetica, Geografia, Limba maghiară, Istoria patriei și Fisica.

Joi în 26 Iunie. a) înainte de amédĭ: dela 9—11 óre Musica instrumentală şi vocală. Declamaţiunĭ. Încheierea solemnă a anului şcolar şi distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână, de caligrafie şi desemn, sunt expuse în decursul esamenelor într'una din salele institutului.

Óspeţii sunt bineveniţĭ!

Direcţiunea.

Numele istoric

al oraşului Sibiiu (Hermanstadt, Nagyszeben), în Transilvania.

Respuns la întrebarea d-lui Dr. Franz Zimmermann, Archivarul cetăţii Sibiiului, presentat Academiei Române la 16 Mart. 1902.

De ***Gr. G. Tocilescu,***
membru al Academiei Române.

D-l Franz Zimmermann, directorul Archivelor cetăţii Sibiiului, trimiţênd onor. Academii Române un memoriu tipărit sub titlul: *Erklärung der Stadtvertretung der königl. freien Stadt Hermannstadt betrefend weitere Beibehaltung des bisherigen amtlichen Namens der Stadt Hermannstadt in der Form „Hermannstadt“* (Declaraţiunea reptesentanţei comunale a oraşului liber regesc Hermannstadt, relativ la păstrarea numelui oficial obicĭnuit al oraşului Hermannstadt în forma de Hermannstadt), memoriu compus de d-sa în numele representanţilor oraşului Sibiiu, a dorit ca sĕ aibă părerea Academiei nóstre, ca a unui forum independent asupra cestiunii în desbatere, din punctul de vedere scientific, istoric şi geografic.

In urma însărcinării, ce aţĭ binevoit a-mĭ da, ca sĕ cercetez cestiunea ridicată, am onóre sĕ vĕ comunic cele următóre:

In urma art. IV din lege a. 1898 despre numele comunelor, Oficiul statistic al regatului Ungariei, precum şi comisiunea albumului de comune, a decis ca numele oraşului Hermannstadt, românesce Sibiiu, sĕ fie de aicĭ înainte *Nagyszeben,* în loc de Hermannstadt.

Representanţa oraşului Hermannstadt însĕ consideră acéstă schimbare, ca o despoiere a unui bun strămoşesc pe următórele motive:

I. Germanii sunt fundatorii oraşului Hermannstadt lângă rîul Zibin, fiind numit în limba oficială latină *Villa Hermanni.*

II. In actele oficiale, ce privesc afacerile interne ale oraşului, numele de Hermannstadt a fost întrebuinţat de secole încóce, fără ca întrebuinţarea lui sĕ aducă vre-o pagubă Ungurilor séu Românilor, carĭ continuă fie-care a-ĭ da numele din limba proprie.

III. Legea cere, ca fie-care comună sĕ aibă numai un nume oficial, ér nu că acel nume trebue sĕ fie numai decât unguresc.

IV. Schimbarea numelui este în contradicere cu legea actuală şi cu dreptul istoric: Nicĭ documentele vechĭ de fundaţiune ale oraşului, nicĭ legile moderne nu opresc denumirea localităţilor germane obicĭnuite de secole încóce. Fundatorii oraşului au fost Germanĭ, cum se vede din documentele lui Andreiŭ II şi Geiza II, întărite de mai mulţĭ regĭ posteriorĭ şi consfinţite de dreptul municipal al Transilvaniei. Fundatorii au numit oraşul în limba lor. Administraţiunea pămêntului regal (fundus regius) a fost tot-déuna independentă (universitatea Germanilor); nicĭ odată regii unguresci nu s'au opus autonomiei oraşelor germane; în fine

V. Prin legea din 1876 s'a garantat oraşelor autonomia administrativă, precum şi întrebuinţarea limbiĭ ca oficială, prin urmare a garantat tot-de-odată şi limba germană, ca şi denumirea germană de Hermannstadt.

Pentru noi cestiunea se presintă astfel:

Numele cel mai vechiŭ, sub care ne apare în documente oraşul Sibiiu, este *Scibinium* séu *Cibinium*, adecă forma cea mai apropiată de numele românesc *Sibiiu* séu *Sibin.*

Menţionăm documentele mai însemnate:

I anul *1202*: „Desiderius praepositus *Scibiniensis*“ (Codex Arpadianus continuatus, tom. VI, p. 229).

II. 1211, 1212: „*Cibiniensis*, scilicet praepositus, seu praepositura“. (Document în archiva din Vatican, ap. Zimmermann (Erklärung, etc.)

III. 1224: „*Comes Chybiniensis*“. Diploma regelui Andreiŭ II, prin care confirmă privilegiile, ce le conferise Saşilor din Transilvania moşul sĕu regele Geza II:

„Volumus et eciam firmiter praecipimus, quatenus ipsos nullus judicet nisi nos vel comes *Chybiniensis*. Praeter vero supradicta situam Blacorum et Bissenorum cum aquis usus comunes exercendo cum praedictis scilicet Blacis et Bissenis eisdem contulimus“. (Hurmuzaki, Docum. privitóre la istoria Românilor, vol. I, pag. 83—84).

Este de notat, că acest privilegiŭ este numai o confirmare şi decĭ o transcriere a privilegiului lui Geza II, care a domnit între anii 1141—1161.

IV. 1231: „Populi *Scibiniensis*“, într'un document aflător în Archivul naţional unguresc (Codex Arpadianus continuatus, tom, XI, pag. 236).

V. 1248: „*Scybiniensis* scilicet provinciales comitatum“. Document, prin care Laurentius, Voevodul Transilvaniei, concede coloniilor săsescĭ din comunele Vinţ şi Vulper sĕ aibă aceleaşĭ drepturĭ în pădurĭ şi păşunĭ, pe carĭ le au Saşii din *Sibiiu*: „Nos Laurentius Wayvoda Transsilvanus... hospitibus nostris in Wynch et in Burgbergh . . . omnem per omnia libertatem, videlicet in silvis, pascuis et aquis. . . quam habent provinciales Comitatus Scybiniensis duximus indulgentiam“. (Hurmuzaki, Documente, I, pag. 245).

VI. 1264: libertatem *Scibiniensium* et cum *Scibiniensibus*. Ştefan, Principele de corónă al Ungariei şi Duce al Transilvaniei, concede anumite privilegii mănăstirii catolice dela Cârţa lângă apa Oltului în Transilvania: „Stephanus. . . dux Transilvanie . . . hanc gratiam et misericordiam cum populis eiusdem monasterii faciendo . . . juxta libertatem Scibiniensium et cum Scibiniensibus respondere teneantur et solito debito et collecta“.

(Va urma).

O nouă sectă.

(Salvation army).

Se scrie din când în când prin diare despre armata de salvare, pe nemţesce „Heilsarmee“ séu pe englezesce „Salvation army“. Pentru a ne lămuri asupra acestei nouĕ secte eretice, am credut de cuviinţă a publica în traducere cele ce urméză, după „Ill. Ztg.“ din Lipsca. Revista germană scrie despre acéstă sectă fără sĕ facă distincţiunea cuvenită, pe care de-altmінterĭ şĭ-o pot face cetitorii înşişĭ. Étă acum articolul revistei:

La 1865 s'a ivit în Londra un predicator metodist, cu numele William Booth, care a luat asupra sa sarcina de a recâştiga pentru biserică, pentru mângâierile şi învĕţăturile ei massele cele marĭ ale populaţiunei din Londra, înstrăinate cu desĕvêrşire de religiune. In etate de 15 anĭ Booth era deja predicator ambulant al metodiştilor. Prin acésta, el a putut dobêndi cunoscinţe adêncĭ despre relaţiunile sociale ale Londrei celei întunecate. Insufleţirea religiósă şi o profundă compătimire faţă cu creaturile părăsite, ce locuiau în aşa numitele „slums“, cartierele miseriei şi ale crimei, l'au îndemnat a intreprinde o agitaţiune în favorul acestor esilaţĭ din societatea omenéscă. Sprijinit de soţia sa energică şi înţeléptă, după câţĭ-va anĭ avù deja frumóse resultate. El recrutà ajutóre voluntare de ambele sexe din tóte clasele. S'au găsit şi ómenĭ cu mijlóce materiale, carĭ au sprijinit sforţările predicatorului metodist Booth şi aşa s'a înfiinţat aşa numita „Salvation army“ (armata de salvare), care nume îl primi la 1878. Pentru a influinţa mai eficace asupra masselor, „generalul“ Booth credù de necesar a-şĭ organisa colaboratorii sĕi milităresce, a-i îmbrăca în uniformă, imitată după cea englezéscă, ér acelor ajutătorĭ, carĭ lucrau necontenit după ordinele şi intenţiunile lui şi contribuiau la rĕspândirea ideilor lui, a-le da organisaţia unui corp milităresc, în care noii întraţĭ pot avansa dela rangul de cadet până la colonel şi comandant general.

Multe persecuţii a suferit armata de salvare din partea cercurilor bisericescĭ şi a unor anumite straturĭ sociale. Batjocurĭ şi dispreţ le-a fost partea. Astădĭ armata de salvare numĕră 15,300 de ofiţerĭ salariaţĭ. Ea lucréză în 47 ţĕrĭ şi colonii şi face propagandă în 34 limbĭ. Aprópe nu esistă colţ al lumei civilisate, unde sĕ n'aibă aderenţĭ şi ofiţerĭ activĭ. In India şi Alaska, în Nev-Seelanda şi interiorul Africei caută ofiţerii, după anumite planurĭ, a dobêndi suflete, şi $2^{1}/_{2}$ milióne de întrunirĭ se ţin anual de către armata de salvare în tótă lumea. Astădĭ generalul Booth este o personalitate cunoscută în tótă lumea, ér armata de salvare a devenit un factor, de care trebue sĕ se ţină cont.

Armata de salvare a căştigat aderenţĭ chiar şi în Germania. Intrunirile se ţin la fel în tóte părţile, şi anume:

Pe un podiu mai ridicat ocupă loc ofiţerii de ambe sexele. Intrunirea se începe cu câte-va cântece, cântate de toţĭ cei de faţă. Cântecele au un conţinut religios, se cântă însĕ după melodia celor mai rĕspândite cântece poporale. Ofiţerii masculinĭ şi femeninĭ de pe podiu însoţesc cântecul cu mandoline, ghitare, trimbiţe, violine şi harmonicĭ. După acésta urméză o alocuţiune a comandantului şi a celui mai superior ofiţer. Une-orĭ ofiţerii îşĭ ţin alocuţiunile în limba englesă, carĭ se interpretéză imediat în cea germană. Actualul comandant al Germaniei, Oliphant, vorbesce la întrunirile din Berlin englezesce. După alocuţiune se mai cântă un cântec; apoi se soméză cei presenţĭ a veni la banca pocăinţei, în faţa podiului. Prin alocuţiunĭ ţinute de convertiţĭ, cu recunóscerea în public a fericirei şi bucuriei, resimţită prin convertirea dela vieţa necinstită, caută a influinţa pe cei de faţă şi resultatul sugestiv este enorm. S'au vĕdut bărbaţĭ şi femei, veniţĭ la întrunire sĕ rîdă şi sĕ întrerupă, ducêndu-se la banca pocăinţei, unde îngenunchiau plângênd. Serbarea se încheie cu alocuţiunĭ, rugăciunĭ şi cântece, ér sufletele „salvate“ pot conta la sfatul şi ajutorul ofiţerilor.

Armata de salvare a înfiinţat în mai multe oraşe spitalurĭ, asile şi alte institute filantropice. Ea are şi un diar întitulat „*War Cry*“, care apare şi în traducere germană sub titlul „Der Kriegsruf“.

Producţiunĭ şi petrecerĭ.

— *Corul bisericei rom. gr. or. din Braşovul-vechiŭ* invită la petrecerea poporală împreunată cu dans, ce o va aranja Duminecă în *2 Iunie st. v.* (15 Iunie st. n.) 1902 diua întâiŭ de Rosalii, în sala hotelului „Central Nr. 1“ din loc. Corurile se dirigéză de d-l Nicolae Oancea jun. Intrarea de persónă 1 cor.; pentru studenţĭ 80 b. Venitul curat este destinat pentru fondul corului dela biserica sfintei Adormirĭ din Braşovul-vechiŭ. Ofertele marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică. Bilete se află de vêndare la d-l N. D. Eremias şi séra la Cassă. Inceputul la $7^{1}/_{2}$ séra.

* *

— „*Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu*“ invită la producţiunea publică împreunată cu cântărĭ, teatru şi joc, ce se va arangia Dumineca, la *2* (*15*) *Iunie* 1902 în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“. Corurile se dirigéză de d-l Candid Popa, învĕţător la şcóla de aplicaţie de pe lângă seminariul „Andreian“. O parte a eventualului venit curat este destinată pentru premiile esposiţiei industriale, ce se va arangia în tómna a. c. Inceputul la 7 óre séra. Preţul de întrare: de familie (à 3 persóne) 3 cor. 60 banĭ, pentru domnĭ 2 cor. (membrii Reuniunei 1 cor. 60 banĭ), pentru dame 1 cor. 20 banĭ. Suprasolvirĭ se primesc cu mulţumită şi se vor cuita pe cale diaristică. Bilete de întrare — séra la casă.

Literatura.

Au apărut: „***Raport despre festivităţile jubileului semicentenar***“ al „Reuniunii femeilor române“ din Braşov. Cuprinde istoricul Reuniunei pe basa actelor dela înfiinţarea Internatului Reuniunei până în diua de adĭ, făcut de Lazar *Nastasi* secretarul reuniunei. Braşov 1902 Tipografia A. Mureşianu.

—„***Polileul*** cu pripelele şi psalmii cei aleşi, ce se cântă la sĕrbătorile marĭ, ce au Polileu“. Estras din cărţile bisericescĭ prelucrate pe séma cântăreţilor de strană prin Antoniu *Minişan,* înv. Arad 1902, tipografia „Trib. pop“. Preţul 30 filerĭ.

— Din biblioteca „Poporului român“ a apărut N-rii 3—4, conţinênd ***Trei istoriore morale***, de Ioan *Bota,* înv. Budapesta 1902. Preţul 20 fil.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 10 Iunie. Ministrul-preşedinte Szell nu s'a întêlnit cu Koerber în Viena. Intre cei doi miniştri-preşedinţĭ sunt divergenţe de vederĭ acute în cestiunea pactului. Szell a raportat pe larg monarchului asupra situaţiunei. Scirile despre retragerea lui Szell nu sunt adevĕrate. Situaţiunea e *fórte seriósă*, dér pentru Ungaria nu e critică.

Londra, 10 Iunie. După datele oficiale, resboiul a costat'o pe Anglia următórele jertfe: au cădut pe câmpul de luptă 1069 ofiţerĭ şi 20,897 soldaţĭ; numĕrul răniţilor 22,829, dintre carĭ 617 au murit în urma ranelor primite; 9553 soldaţĭ au cădut prisonierĭ séu au dispărut; 75,430 soldaţĭ au fost readuşĭ în Anglia ca invalidĭ. La olaltă *129,780.* In banĭ a costat'o: 154,407,000 funţĭ sterlingĭ (*2,396,954,000 cor.*) După calculul engles, Burii au pierdut 7000 mortĭ, răniţĭ şi prinşĭ până la 30 Aprilie 1901. Dela începutul rĕsboiului şi până la fine 21,856 ómenĭ.

Colonia, 10 Iunie. Se crede ca absolut sigur, că Krüger se va reîntórce în Africa-de-sud.

Petersburg, 10 Iunie Principele Ferdinand va sosi adĭ în Peterhof, unde va fi óspele Ţarului.

Constantinopol, 10 Iunie. Adĭ s'a făcut în Salonic consacrarea lui *Firmilian* de episcop in Ueskueb.

Diverse.

Un oraş care nu dórme. Situat în America, acest oraş se numesce *Butte* şi aparţine statului Montana. Clădit pe cósta unui munte, el numĕră aprópe patrudecĭ şi cincĭ mii de locuitorĭ. Şi într'ênsul birourile, magasinele, localurile de distracţie nu se închid nicĭ di, nicĭ nópte. La orĭ ce óră lumea póte sĕ mérgă la teatru, sĕ ia masa la restaurant, sĕ jóce o partidă de cărţĭ la club séu la cafenea, sĕ-şĭ radă barba séu sĕ-şĭ tae pĕrul la bărbier, sĕ între în orĭ ce prăvălie şi acolo sĕ facă tot felul de cumpĕrăturĭ. Marea industrie a oraşului Butte este industria minieră, a cărei muncă este regulată prin legea disă a celor „trois huit“ şi aceeaşĭ lege „trois huit“ guvernéză alternativ vieţa întregului oraş. Patronĭ, inginerĭ, amploiaţĭ, casierĭ sunt constituiţĭ în trei echipe, carĭ de trei orĭ în fie-care douĕ-decĭ şi patru de óre se schimbă una pe alta ca echipele de lucrătorĭ. Spre a se rĕspunde la nevoile succesive ale acestor trei populaţii distincte, a trebuit ca serviciile publice, băncile, prăvăliile, etc., sĕ urmeze mişcarea. Dat fiind acésta, dór numai sórele şi lumina electrică arată, în orasul Butte, deosebirea între di şi nópte. Şi cu chipul acesta nicĭ odată nu scii, décă gentlemenul pe care'l întâlnescĭ corect şi elegant în strădile fasionabile, e un om, care s'a sculat séu se duce sĕ se culce. Cu tótă acésta organisaţie curiósă însĕ, organisaţie subordonată muncei industriale, localitatea nu e un oraş trist şi în ea se muncesce spre a se face avere şi aceeaşĭ ardóre, ce s'a pus la câştigat, se pune şi la cheltuit banii.

Sosiţĭ în Braşov.

Pe diua de 10 Iunie 1902.

Hotel Pomul verde: Bukonzky, fabricant Arad; Dumitrescu I. şef de poliţie, Predeal.

Hotel Grand: Weiss, administrator, Fehérmezö: Milkó, negustor de lemne, Seghedin

Hotel Bucurescĭ: Dr. Perl, dentist, Cluşiu. Wincze, voiagior, Viena.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II. ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăuăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto.

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră sĕracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.25
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	204.04
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	163.—
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	153.15
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 97
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	706.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	688.50
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.32½
London vista	240.35
Paris vista	95.25
Rente austr. 4% de coróne	99.80
Note italiene	93 70

Cursul pieţei Braşov.

a Din 10 Iunie n 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18 94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2 54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102 —

Sz. 2942—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy „Furnica“ tak.-pénztár végrehajtatónak Modorcea Samoila a lui Jakob végrehajtást szenvedő elleni 321 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. trvszék (a sárkányi kir. jár.-biróság) területén fekvő, a gridi 19 sz. tljkvben végrehajtást szenvedett és neje nevén álló 48, 49 hrsz. ingatlanra 328 koronában. a

703/1	hrsz.	ingatlanra	3	kor.	10313	hrsz.	ingatlanra	34	kor.
1032	„	„	53	„	10672. 10673	„	„	21	„
1070/3	„	„	6	„	10674	„	„	15	„
1102	„	„	27	„	10871	„	„	3	„
1137, 1174	„	„	22	„	11277	„	„	18	„
1186	„	„	12	„	11410	„	„	3	„
1657	„	„	14	„	11461	„	„	2	„
1659	„	„	13	„	11526	„	„	1	„
1669	„	„	18	„	a gridi 24. sz. tljkvben Modorcea				
1677	„	„	21	„	Szamnila Jakab Nitía nevén álló				
1688	„	„	3	„	72, 73	hrsz.	ingatlanra	16	kor.
1727	„	„	22	„	764	„	„	78	„
1794	„	„	33	„	1116/2	„	„	4	„
1797	„	„	28	„	1145	„	„	19	„
1813	„	„	48	„	1823	„	„	16	„
2573	„	„	10	„	2077	„	„	33	„
2588	„	„	8	„	2380	„	„	18	„
2693	„	„	5	„	3087	„	„	11	„
2704	„	„	13	„	3214	„	„	9	„
2750	„	„	43	„	3221	„	„	4	„
2756	„	„	20	„	3890	„	„	13	„
3833	„	„	16	„	3910	„	„	14	„
3935/10	„	„	14	„	6086	„	„	34	„
3961/2	„	„	4	„	6088	„	„	19	„
4008	„	„	5	„	6094	„	„	3	„
4102	„	„	9	„	6097	„	„	6	„
4128	„	„	6	„	6100	„	„	10	„
4128/1	„	„	4	„	6582	„	„	3	„
4177	„	„	4	„	6643	„	„	1	„
4795	„	„	24	„	6705, 6706	„	„	28	„
4801	„	„	8	„	7189	„	„	48	„
4809	„	„	3	„	7189/1	„	„	22	„
4813	„	„	3	„	7245	„	„	53	„
4816	„	„	2	„	8738	„	„	5	„
4829	„	„	8	„	8766	„	„	9	„
4845	„	„	2	„	9124	„	„	13	„
4855	„	„	3	„	9249	„	„	13	„
6635	„	„	7	„	9287	„	„	6	„
6640	„	„	6	„	9379	„	„	14	„
8558	„	„	3	„	9942	„	„	33	„
8753	„	„	33	„	10151, 10274	„	„	21	„
8981	„	„	7	„	10388, 10389	„	„	7	„
9082	„	„	21	„	10396	„	„	2	„
9135, 9136	„	„	20	„	10653/1	„	„	4	„
9137	„	„	9	„	10729	„	„	15	„
9422	„	„		„	10807	„	„	14	„
9570	„	„	15	„	10860	„	„	62	„
9793	„	„	39	„	11173	„	„	18	„
10011	„	„	104	„	11502	„	„	3	„
10091	„	„	26	„	a gridi 321 sz. tljkvben A † 1 rdsz.				
4056/2, 4057	„	„	104	koronában ezennel megállapitott kikiáltá-					

si árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Junius hó 23-ik napján délelőtt 9 órakor** Griden megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi márczius hó 27-ik napján.

A kir. jbiróság mint tlknyvi hatóság.

Schupiter
kir. albiró.

(558,1—1)